

ירושלים שבלב

(מכתב)

לנחמה —

אשר בבית עם החלונות האדומים.

אנשים שונים רואים הרבה פנים בירושלים. כשאני באה אליה מן הבית הזמני אשר בשומרון, לפעמים אינה אלא הביתה ואמא, ולפעמים אני זוכרת ומרגישה ונושמת — ריח של ירושלים;

ירושלים שכותבים עליה ושרים לה. ירושלים שעולים אליה. ירושלים שאת שמה לוחשים ברטט קדש. — ירושלים של תפלה — — —

— ירושלים

אני גרה בירושלים בבית וגן. סתם שכונה. כן, יש בה הרבה בתים, אבל איפה הגן?

הרבה שמות כאלה (מאכזבים) לשכונות בירושלים. מטלביה — נודף ריח זר וכבד, גם מרחוב קינג ג'ורג'. לא נוח כשמדברים על מוסררה (יריות פעם ועוני היום) ולא נוחה הירידה אל בקעה. קרית היובל — האמנם הם תמיד חוגגים שם יובל? ועיר גנים הסמוכה — יריעה של בניני ענק אפורים. בבית הכרם אין כרמים, וביפה נוף מסתירים המבנים החדשים את כל קווי האופק. אמנם רחבת ידים היא שכונת רחביה, אבל אין בה הקדושה שמבטיח סוף שמה. ותלפיות — חסרה מגדלים ואז אינה בנויה לתלפיות.

לא, במחנה יהודה אינני רואה מחנה עם במדבר, ולא שבטים מקובצים ברחוב שבטי ישראל. אין עיני רואות את הברכה הצפונה במקור ברוך, ואיני שומעת פעמי גאולה ברחוב גאולה.

אך אעפ"י שכאלה שכונותיה של ירושלים, מכלן יוצאים שבילים אל המזרח. בהם הולכים תושביה ואורחיה, בשעות צער ובעת שמחה — ומגיעים אלי כתל מערב.

ועליו — על הכותל — כמין ציפוי עדין, דמוי וילון מרשרש, ארוג מדמעות אלפי השנים; מדמעות כל היהודים (גם שלי — שם בפניה). דמעות כל עם ישראל כאלו.

אלא, שבדרך אליו שוב ישנו שוק. ושוק של ערבים. והוא לא שלי! ואינני אוהבת אותו! יש בו ריחות ומי שפכים. ויש בו הרבה לכלוך ורעשים. יש בו המון חנויות של תיירים וכל מיני בתי-קפה של בטלנים, וזה לוקח ממני את כל השמחה וההתרגשות כשאני הולכת לכתל. ולפעמים — את הצפיה וההתפעמות והרגשת התפילה — — —

ביום ששי הלכתי בשוק, ואח"כ ברחוב מלא חצץ, ובו פועלים ערביים, וילדים מלוכלכים משחקים בבוץ. — ופתאום — נדמה היה לי שריח מצוות נודף מן הכתלים וראיתי שאני הולכת ברחוב "שוני הלכות".

"כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עוה"ב", — ולמה? ישיבוני תלמידי חכמים תשובות מבינות. ואני כך סתם בפשטות אומר כי מי ששונה בכל יום, הוא גם יקיים כל יום. ואם מקיים ממילא זכאי לחיי העוה"ב.

וברחוב "שוני הלכות" היה בית עם תריסים אדומים. ובבית חלונות ופינות וכוכים נסתרים, וכל מיני מושבים ומדרגות ומקומות נפלאים למשחק מחבואים, וגם (כמו שאמרת) מחבוא למוסרניקים. אז טוב היה לי בביקור הקצר בבית עם החלונות האדומים. וכל השבת הרגשתי את ירושלים אפילו שרק בתוך השוק הייתי.

ואני רוצה שוב לבקר בבית החדש שבעיר העתיקה (שנבנה כמו ישן) ויש בו ריח של מצוות וקמרוןות מלאים ברמוני ספרים (של שוני הלכות). הם יפיגו מן השוק את כל שהניחו בו הזרים, וכל שקלקלו בו השנים (שנות גלות). ואי"ה יתגלה שם מחדש הוד קדומים.

פ ל א י פ ל א י מ — — —

התחדשו ויהי ה' עמכם.